

Kleine belegger neemt de grote hedgefondsen te grazen

Aanval op de hedgefondsen miljard dollar

Protest op Wall Street afgelopen donderdag tegen het besluit van beleggingsapp Robinhood om de handel in aandelen GameStop te beperken. Hollandse Hoogte / SIPA Press

Kleine beleggers hebben op beurzen wereldwijd paniek veroorzaakt door massaal aandelen te kopen die juist minder waard hadden moeten worden. Een van hen is een 'kleine, gewone' modewinkelier op Vlieland. 'Het was zenuwslopend, het vloog echt alle kanten op.'

DOOR MAUD EFFTING EN TOM KRELING

Kleine belegger Robin van Wakeren verkocht zijn aandelen GameStop toch nog te vroeg: 'Na die tweet van Elon Musk werd ik gewoon misselijk.' Foto Harry Cock / de Volkskrant

Belegger Robin van Wakeren (26) uit Vlieland had nooit gedacht dat het echt zou lukken: de aanval van de kleine man op de immens rijke hedgefondsen. 'Maar het was de perfecte storm', zegt hij. 'Het voelde alsof we Robin Hood waren. Voor de eerste keer wonnen we van al die Wallstreet-miljonairs. Eindelijk.'

'Ik denk', zegt hij, 'dat het nooit meer zo goed gaat worden als dit.'

Miljoenen kleine beleggers zorgden vorige week voor een revolutie op de beurs. Grote hedgefondsen werden onverwachts verslagen met hun eigen wapens. Terwijl die fondsen speculeerden op een koersdaling (short selling) van de zieltogende gameketen GameStop, waren kleine beleggers - die elkaar opriepen via het sociale medium Reddit - massaal aandelen gaan kopen van GameStop en hadden ze de koers zo juist omhóógedreven.

Het leidde ertoe dat een van de fondsen die hadden gegokt op een koersdaling - een shortpositie - enorme verliezen leed en een kapitaalinjectie van 2,7 miljard dollar nodig had om overeind te blijven.

Een nachtmerrie voor hedgefondsen dus, dit nieuwe fenomeen. Voormalig beurshandelaar en analist Nico Inberg van DeAandeelhouder.nl: 'Op internet roepen ze elkaar op om met z'n allen aandelen te kopen, en dan komen die fondsen in de problemen. Want een aandeel kan niet verder dalen dan tot 0, maar wel oneindig stijgen. En dan blijft het verlies ook stijgen.' Als de fondsen dan snel aandelen gaan kopen om hun verliezen te beperken, gaat de koers nog verder omhoog, wat het effect versterkt. In het jargon heet zo iets een short squeeze.

Het veroorzaakte in Amerika zoveel onrust op de beurs dat de handel in GameStop vrijdag werd stilgelegd. Sommige online aandelenmakelaars beperkten de handel in aandelen van bedrijven die het doelwit leken te zijn. Ook de Amerikaanse beursapp Robinhood, zeer

populair onder jonge beleggers en massaal gebruikt voor het kopen van de aandelen van GameStop en enkele andere bedrijven, deed dat.

Dat leidde weer tot verontwaardiging en zelfs demonstraties. Prominente Amerikanen zoals Congreslid Alexandria Ocasio-Cortez (AOC), Teslabaas Elon Musk en komiek Jon Stewart vroegen zich af waarom kleine particuliere beleggers niet zouden mogen doen wat de hedgefondsen wél mogen. Ocasio-Cortez liet weten een eventuele hoorzitting hierover te zullen steunen. De Amerikaanse toezichthouder heeft een onderzoek naar de gang van zaken aangekondigd.

Wat de uitkomst hiervan ook zal zijn: de GameStop-actie heeft in elk geval een discussie uitgelokt over de perversiteit van het beurssysteem, waarin geldhongerige fondsen rijk worden door te speculeren op koersdalingen.

Analist Nico Inberg relateert de ideële motieven van de GameStoppers. Hij denkt dat de actie voor een klein deel ingegeven is door 'arm tegen rijk', een strijd tegen het grootkapitaal. 'Maar het is toch vooral gokken. Er zitten ook mensen tussen die voorheen op sportwedstrijden gokten. Dat ligt nu allemaal stil. Dus doen ze dat nu op de beurs.' En daar doet de enorme stroom nieuwe beleggers van de afgelopen tijd aan mee.

Allemaal mensen die thuis zitten, hun geld niet kwijt kunnen en dat via eenvoudige beleggingsapps als Robinhood - die geen transactiekosten rekenen zoals banken - in aandelen steken. 'Dat heeft helemaal niks te maken met een analyse maken van een bedrijf, maar het is een massa die gezamenlijk besluit een koers omhoog te jagen. Een druk op de knop en je hebt een positie ingenomen', zegt Inberg.

Robin van Wakeren is een van hen. En ja, hij is de 'kleine, gewone man', zegt hij. Hij lacht. Normaler kan het bijna niet. Hij voltooide het vmbo. Daarna 'faalde' hij naar eigen zeggen op de havo en op 'iets met ict', en begon een kledingwinkel. Die liep goed. Althans, tot de lockdown kwam. Toen moest hij zijn winkel sluiten, en had hij iets te veel tijd over.

Uit verveling begint hij met het volgen van Reddit. 'Reddit, dat is social media voor nerds', zegt hij. Gebruikers worden redditors genoemd en ze posten in nieuwsgroepen over uiteenlopende, specifieke onderwerpen. Alles wordt gedeeld: plaatjes, memes, grappen, onderzoeken, nieuws. De term 'autist' geldt er als geuzennaam - het is de humor van de nerds. Tesla-topman Elon Musk wordt er 'papa Elon' genoemd.

De eerste aandelen die Van Wakeren koopt, zijn van Tesla. Hij koopt er slechts een paar, via een app, DeGiro. Het gaat moeiteloos.

Op Reddit ontdekt hij vervolgens de pagina WallStreetBets. 'Dat gaat over aandelen', zegt hij. 'Maar het is meer gokken wat mensen daar beschrijven.'

In een paar weken tijd ziet hij er de hype ontstaan over GameStop, een kwakkelend gamebedrijf met behoorlijke verliezen. 'In posts verschenen onderzoeken waarin werd voorspeld dat de koers juist zou stijgen in plaats van dalen. Ik heb een dag en een nacht lang alles gelezen wat ik kon vinden.' Hij besluit zijn aandelen Tesla te verkopen en GameStop te kopen.

Zijn ouders vertelt hij niet wat hij van plan is. 'Die begrijpen hier niets van.' Wel seint hij wat

vrienden in, die ook aandelen kopen. Negen dagen leest en volgt hij dag en nacht alles wat er met GameStop gebeurt. 'Ik zag de koers omhoog- en omlaaggaan. Het was zenuwslopend, het vloog echt alle kanten op. Ik sliep wel, maar niet echt goed meer. Ik deed niks anders dan dit, mijn winkel was toch dicht.'

Op een ochtend staat hij de was te doen bij zijn moeder, als hij denkt: en nu stop ik. 'Ik voelde ineens dat er iets ging veranderen.' Via de app verkoopt hij in één klap zijn honderd aandelen van 37 euro, die dan al in waarde zijn verdubbeld. Een mooie winst, vindt hij.

Daarna stijgt de waarde van de aandelen gewoon door. Diezelfde avond verstuurt Tesla-topman Musk bovendien een tweet waarin hij de Redditors aanmoedigt door te gaan met de aanval. 'Daarna gingen de aandelen helemaal door het dak', zegt Robin. 'Die middag dacht ik al: shit. Maar na die tweet van Musk werd ik gewoon misselijk.'

In een paar weken weten beleggers de koers van het aandeel op te drijven naar ongekende hoogte: van 17 dollar naar een piek van 469 dollar afgelopen donderdag. Een fout dat hij zo vroeg uitstapte, zegt Van Wakeren. Achteraf had hij minstens het tienvoudige kunnen verdienen. Hij weet het. Maar ach. 'Het gaf ook rust om op tijd te stoppen.'

Op Wallstreetbets was het de afgelopen dagen één groot feest, vertelt hij. 'Het was een soort evenement. Een strijd tussen ons en de vijand. Het voelde heel goed om die shortsellers aan te pakken. Het was fenomenaal. Power to the people.' Want hedgefondsen maken bedrijven kapot, zegt hij. 'Ze verspreiden negatief nieuws om de koers van bedrijven omlaag te krijgen, zodat ze zelf zo veel mogelijk winst kunnen maken. Dat is geen eerlijke manier van geld verdienen.'

Maar uiteindelijk is het belangrijkste motief winst maken, geeft hij toe. 'Het doel van iedereen op WallStreetBets was gewoon om zo veel en zo snel mogelijk geld te verdienen. Honderd procent.'

Ja, hij moet er ook om lachen, zegt analist Nico Inberg. 'Het is allemaal heel gemakkelijk wat ze op die internetfora posten. Grappige filmpjes, leuke stukjes.' Maar particuliere beleggers lopen enorme risico's, waarschuwt hij. 'Ik hoor in mijn omgeving ook mensen die zeggen: ha, ik heb GameStop gekocht op 250 dollar. En dat gaat een keer mis.' Want de koers gaat weer omlaag, en dan blijven beleggers zitten met enorme verliezen. 'Dit is namelijk een kunstmatige prijs.'

WAT IS SHORT GAAN?

Een aandeel is nu 100 euro waard. Je verwacht dat het over drie maanden zal zijn gedaald naar 80 euro. Je leent voor drie maanden 1.000 aandelen van partij A, en verkoopt die tegen 100 euro per stuk aan partij B. Daarvoor krijg je dus 100 duizend euro. Op het moment dat je de aandelen moet teruggeven aan partij A koop je die in voor 80 duizend euro. Winst: 20 duizend euro. Althans: als je verwachting (speculatie) klopt. Als de koers niet daalt maar stijgt, heb je een probleem.